

NORGE

[NO]

**STYRET
FOR DET INDUSTRIELLE
RETTSVERN**

[B] (11) UTLEGNINGSSKRIFT Nr. 142137

(51) Int. Cl.³ E 05 B 63/04

(21) Patentsøknad nr. 763238
(22) Inngitt 21.09.76
(23) Løpedag 21.09.76

(41) Alment tilgjengelig fra 23.03.77
(44) Søknaden utlagt, utlegningsskrift utgitt 24.03.80
(30) Prioritet begjært 22.09.75, Finland, nr. 752638

(54) Oppfinnelsens benevnelse Dørlås.

(71)(73) Søker/Patenthaver OY WÄRTSILÄ AB,
Sörnäs Strandväg 9-11,
SF-00530 Helsingfors 53,
Finland.

(72) Oppfinner TERHO KONTKANEN,
Rymättylä,
Finland.

(74) Fullmektig A/S Oslo Patentkontor Dr. ing. K. O. Berg, Oslo.

(56) Anførte publikasjoner
Norsk (NO) patent nr. 133112
Finsk (FI) utl. skrift nr. 47418
Svensk (SE) utl. skrift nr. 395742
B.R.D. (DE) patent nr. 148149, 200060

Foreliggende oppfinnelse vedrører en dørlås som omfatter en låskasse, en falle, en sperreplate med fortrinnsvis på begge sider av fallens lengdeakse anordnede fremspring som kan sperre fallens bevegelse, i forhold til fallen og sperreplaten fortrinnsvis symmetrisk, på to forskjellige nivåer anordnede fallrør eller tilsvarende forsynt med således anordnede styreflater, at ved dreining av et fallrør i forskjellige retninger kan såvel fallen som sperreflaten påvirkes.

En dørlås av denne type er tidligere kjent fra svensk utlegnings-skrift nr. 395 742. Det er oppfinnelsens hensikt å tilveiebringe en lås av denne type, men med enklere oppbygning og sikrere funksjon. Dette oppnås ifølge oppfinnelsen ved at sperreplaten utgjør et av fallens bevegelse uavhengig, separat organ, og at sperreplaten og nevnte fremspring sammen med fallrørene på sperreplaten innvirkende styreflater er således utformet at ved dreining av det ene eller det andre av fallrørene i en retning som er motsatt som anvendes for åpning av låsen, føres sperreplaten i en stilling, i hvilken dens fremspring eller tilsvarende ligger foran et anslag i fallen, slik at fallen derved hindres i å bevege seg i forhold til sperreplaten i retning inn i låskassen.

Sammenlignet med den kjente låskonstruksjon har dørlåsen ifølge oppfinnelsen en vesentlig enklere og renere konstruksjon, både når det gjelder låsfallen og fjærsystemet. Videre medfører oppfinnelsen vesentlige fordeler i og med at fallrørene påvirker låsfallen direkte og ikke via et annet organ slik som i den tidligere kjente konstruksjon. Herved fås en sikker, direkte kraftoverføring. Dessuten skjer sperrefunksjonen i låsen ifølge oppfinnelsen direkte mellom sperreplaten og fallen, og ikke som

142137

2

i den kjente konstruksjon via en bevegelig dreietapp som på grunn av sin stilling ikke kan festes sikkert til låskassens to sider og derfor blir svak.

Ifølge ytterligere fordelaktige trekk ved oppfinnelsen er den tapp eller lignende som sperreplaten er dreibart lagret på i låskassen, godt festet i låskassen, og denne tapp virker også som en føringstapp for fallen.

Som styreflater på låsens fallrør kan to fremspring fungere, av hvilke det ene er anordnet for å påvirke fallen og det andre sperreplaten. Det sistnevnte fremspring kan da også anordnes for å holde sperreplaten i fristilling i begynnelsen av fallens bevegelse mot låsens åpne stilling, i det minste inntil et på fallen forekommende anslag har forflyttet seg forbi de med anslaget samvirkende fremspring eller tilsvarende i sperreplaten. På denne måte hindres at sperreplaten utilsiktet inntar sperrestilling.

Låsen kan forsynes med fjærelementer som påvirker fallrørene, hvilke elementer kan gis en viss styrende funksjon som påvirker fallrørene i retning mot disses normalstilling. Fjærelementene kan samtidig begrense fallrørenes bevegelse ved sperring av fallen. På denne måte kan fallrørenes bevegelse i forskjellige situasjoner bedre kontrolleres. Som fjærelementer kan med fordel anvendes tvers over låshuset anordnede bladfjærer, som på grunn av sin enkle oppbygging og praktiske utformning er spesielt egnet for dette formål. Alternativt kan også kompresjonsfjærer anvendes, idet det imidlertid blir nødvendig å innføre et tilleggselement i form av en f.eks. av plast eller tilsvarende fremstilt fjærstyring med en festearm eller tilsvarende, som kan virke som begrensningsanslag for fallrørenes bevegelse ved sperring av fallen.

Sett ut fra såvel monteringstekniske som fremstillingstekniske synspunkter er det fordelaktig at låsen i det minste stort sett er symmetrisk i forhold til fallens lengdeakse. Ved at låsen gjøres symmetrisk kan også det nødvendige utvalg begrenses.

Oppfinnelsen skal i det efterfølgende bli nærmere beskrevet under henvisning til tegningene, hvor

fig. 1 viser en lås ifølge oppfinnelsen i normal stilling, og

fig. 2 viser samme lås i sperret stilling.

På tegningene betegner 1 en falle, 2 en fallefjær og 3 en sperreplate som er dreibart lagret på en anslagstapp 4 for fallen 1. Med 5 betegnes fremspring på sperreplaten 3 og med 6 en med disse fremspring samvirkende anslagsflate på fallen 1. Låsen er forsynt med to symmetrisk anordnede fallrør 7, begge forsynt med fremspring 8 og 9. Fallrørene påvirkes av styrefjærer 10 som begrenser og i en viss grad styrer fallrørenes bevegelser.

Sperring av låsen i låsestilling skjer ved at ett av fallrørene 7 ved påvirkning fra ett på figuren ikke nærmere vist manöverorgan, f.eks. en dreieknapp eller håndtak, vrir om i en retning som er motsatt den som anvendes ved åpning av låsen. Sperreplaten 3 påvirkes da av fremspringet 8 og dreies om tappen 4, slik at det ene av sperreplatens fremspring 5 innstiller seg foran anslagsflaten 6 på fallen 1 og derved hindrer at fallen beveger seg inn i låsen. Ved normal åpning av låsen hindres utilsiktet sperring av fallen ved at fremspringet 8 i begynnelsen av fallens bevegelse innover mot låsen hindrer dreining av sperreplaten 3 inntil de sideflater, som slutter seg til fallens anslagsflate 6, ved å styre mot fremspringene 5 holder sperreplaten 3 i fristilling.

Oppfinnelsen er ikke begrenset til den viste utførelsesform, idet flere varianter og modifikasjoner kan tenkes innenfor rammen av kravene.

142137

4

P a t e n t k r a v

1. Dørlås omfattende en låskasse, en falle (1), en sperreplate (3) med fortrinnsvis på begge sider av fallens (1) lengdeakse anordnede fremspring (5), som kan sperre fallens bevegelse og to i forhold til fallen og sperreplaten fortrinnsvis symmetrisk, på to forskjellige nivåer anordnede fallrør (7) eller tilsvarende forsynt med således anordnede styreflater, at ved dreining av ett fallrør i forskjellige retninger kan såvel fallen (1) som sperreplaten (3) påvirkes, k a r a k t e r i s e r t v e d at sperreplaten (3) utgjør et av fallens bevegelse uavhengig, separat organ, og at sperreplaten (3) og nevnte fremspring (5) sammen med fallrørene (7) på sperreplaten (3) innvirkende styreflater (8, 9) er således utformet at ved dreining av det ene eller det andre av fallrørene (7) i en retning som er motsatt den som anvendes for åpning av låsen, føres sperreplaten (3) i en stilling, i hvilken dens fremspring (5) eller tilsvarende ligger foran et anslag (6) i fallen (1) slik at fallen (1) derved hindres i å bevege seg i forhold til sperreplaten (3) i retning inn i låskassen.

2. Dørlås som angitt i krav 1, k a r a k t e r i s e r t v e d at sperreplaten (3) er dreibart lagret på en i låskassen godt festet, fast tapp (4) eller tilsvarende.

3. Dørlås som angitt i krav 2, k a r a k t e r i s e r t v e d at nevnte tapp (4) eller tilsvarende også virker som en føringstapp for fallen (1).

4. Dørlås som angitt i ett av de foregående krav, k a r a k t e r i s e r t v e d at fallrørene (7) har to fremspring (8, 9), av hvilke det ene (9) er anordnet for å påvirke fallen (1) og det andre sperreplaten (3).

5. Dørlås som angitt i krav 4, k a r a k t e r i s e r t v e d at av nevnte to fremspring (8, 9) er det ene (8) anordnet for å holde sperreplaten (3) i fristilling i begynnelsen av fallens (1) bevegelse innover mot låsen, i det minste inntil fallens (1) anslagsflate (6) har passert sperreplatens (3) frem-

spring (5) eller tilsvarende.

6. Dørlås som angitt i ett av de foregående krav, k a r a k -
t e r i s e r t v e d at den omfatter fjærelementer (10) som
påvirker fallrørene (7), og hvilke fjærelementer har en viss
styrende innvirkning på fallrørene (7) mot disses normalstilling
og som fortrinnsvis samtidig virker som begrensningsanslag for
fallrørenes (7) bevegelse i fallen (1) sperrende retning.

7. Dørlås som angitt i krav 6, k a r a k t e r i s e r t
v e d at fjærelementene utgjøres av tvers over låskassen anord-
nede bladfjærer (10).

142137

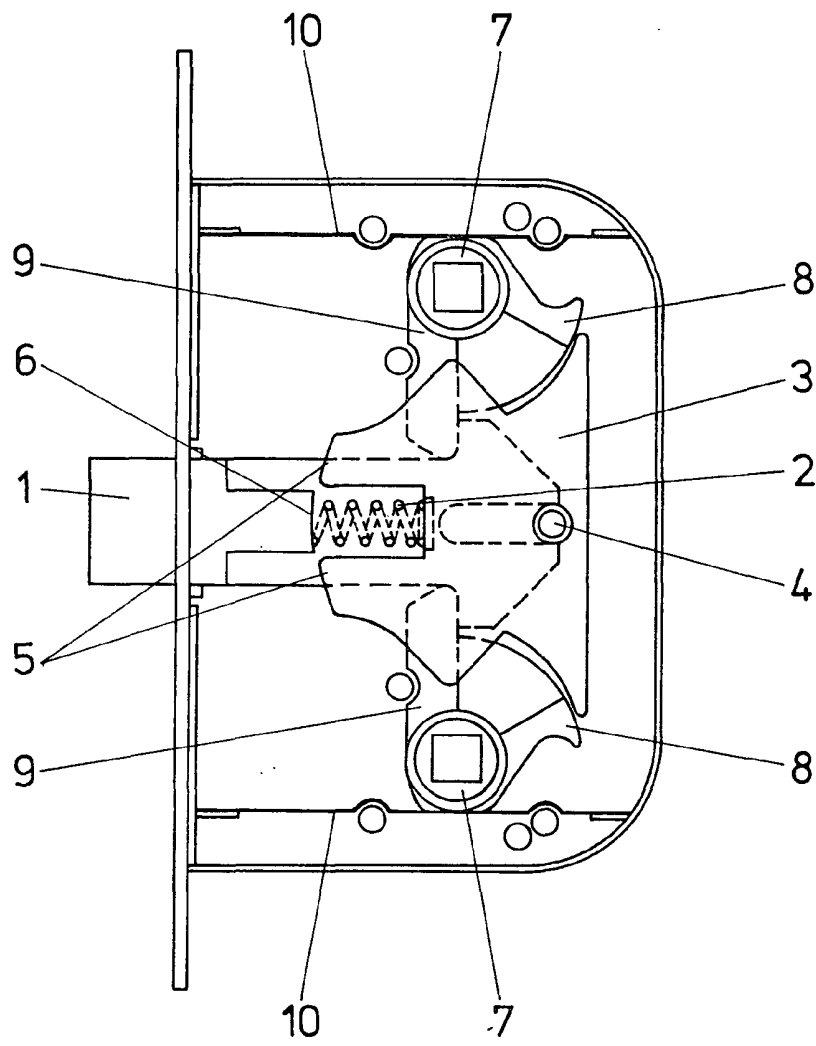

Fig 1

142137

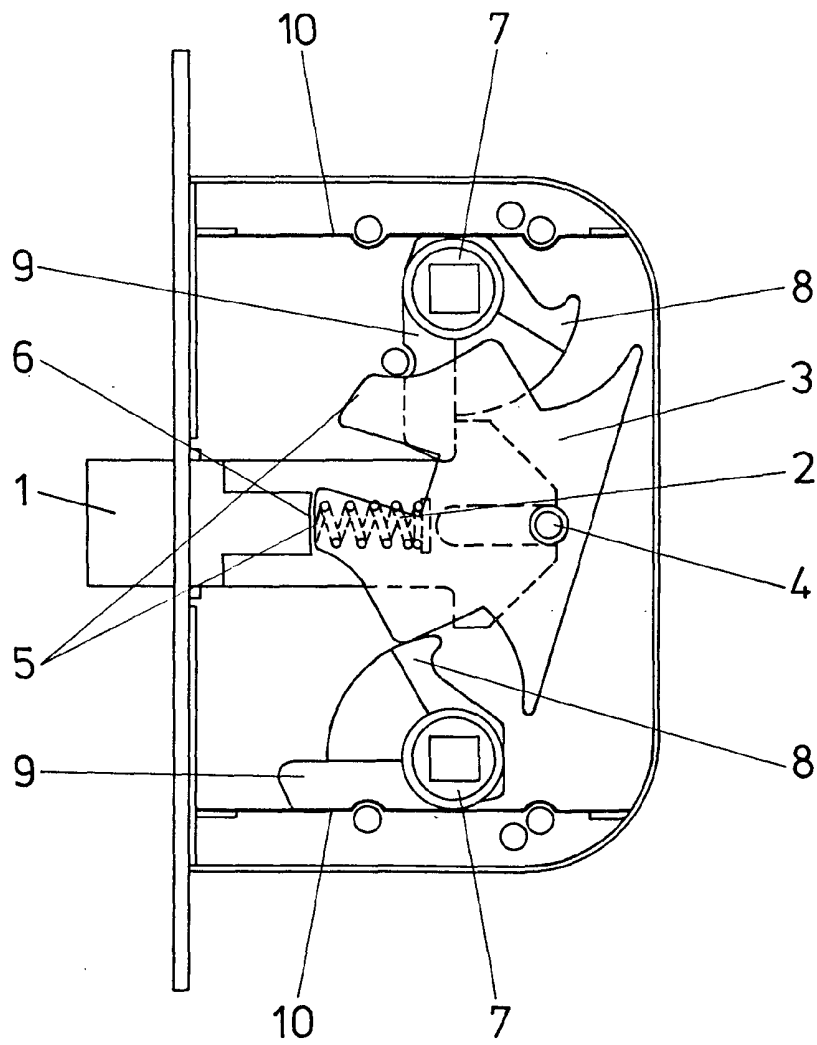

Fig 2